

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„COSTIN C. KIRIȚESCU”

Vol. 36/2002

Colectia
BIBLIOTECA ECONOMICĂ

Seria
**Probleme
economice**

**RELAȚIILE
COMERCIALE EXTERNE
ROMÂNŌ -
VEST-EUROPENE (UE)
LA SFÂRȘITUL
SECOLULUI XX**

Gheorghe DOBRE

ISBN 973-85934-2-5

Centrul de Informare și Documentare Economică

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
INSTITUTUL DE ECONOMIE NAȚIONALĂ

RELAȚIILE COMERCIALE EXTERNE ROMÂNNO-VEST-EUROPENE (UE) LA SFÂRȘITUL SECOLULUI XX

dr. Gheorghe DOBRE

Centrul de Informare și Documentare Economică
București, 2002

Volumul de față prezintă tema
“RELAȚIILE COMERCIALE EXTERNE ROMÂNNO-VEST-EUROPENE (UE)
LA SFÂRȘITUL SECOLULUI XX”

realizată de Institutul de Economie Națională
în cadrul

Programului Național de Cercetare CERES.

Proiectul Institutului Național de Cercetări Economice al Academiei Române
“**Modelarea politicilor economice în perspectiva integrării în Uniunea
Europeană și fundamentarea restructurării economiei României în contextul
tranziției spre o nouă Europă**”.

Contract 155/2001
Etapa a II-a, P2/11

Editat de CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ
REDACTOR-ȘEF - VALERIU IOAN FRANCI
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE - AIDA SARCHIZIAN

REDACTOR: HARITINA BUȘTIUC
MACHETARE ȘI TEHNOREDACTARE: VICTOR PREDĂ
CIDE/STUDII/PROBLEME: Pro36_02.doc

Redacția și administrația: București, Calea 13 Septembrie nr. 13, sectorul 5,
cod poștal 76 117, telefon: 0040-1-411 60 75, telefax: 0040-1-411 54 86
Adresa poștală: București 5, căsuța poștală 5 - 72

Materialele cuprinse în acest buletin pot fi reproduse numai cu aprobarea
conducerii Institutului Național de Cercetări Economice

Volumele seriei pot fi identificate și comandate fie în colecție anuală, respectiv ISSN 1222 - 5401,
fie pe fiecare titlu în parte, respectiv pe ISBN alocat fiecărui volum.

Pentru volumul de față: ISBN - 973-85934-2-5

CUPRINS

1. Schimburile comerciale externe	5
2. Fluxurile comerciale externe românești.....	5
3. Dimensiuni și implicații ale comerțului exterior cu țările UE.....	6
4. Evoluția indicatorilor	8
5. Coeficienți semnificativi	10
6. Ritmul de creștere al PIB-ului.....	10
7. Evoluția importurilor și a exporturilor românești în raport cu UE.....	11
8. Diversificarea comerțului exterior cu țările UE	13
9. Structura fluxurilor comerciale în domeniul exportului	14
10. Schimbări în structura importurilor românești din UE	15

---

*Ediție realizată cu asistență financiară din partea Comunității Europene,
grant B7-030-ZZ00 24.03.08.15.*

Punctele de vedere exprimate în acest studiu aparțin autorilor și, prin urmare, nu pot fi considerate în nici un fel ca exprimând punctul de vedere oficial al Comunității Europene

1. Schimburile comerciale externe

La sfârșitul veacului al XX-lea relațiile economice româno-vest-europene au ca temelie fundamental **schimburile comerciale externe**.

Aceste schimburi - așa cum s-au derulat ele în ultimul deceniu (1990-2000) - indică, fără dubii, că economia românească se înscrie pe harta comercială a lumii ca o economie în plin proces de "deschidere" spre o accedere corespunzătoare la diviziunea internațională a producției mondiale. Este concludent, bunăoară, că raportul dintre valoarea însumată a exporturilor și importurilor românești și PIB-ul din perioada 1990-2000, se înscrie într-o mărime medie anuală de 48,2%, cotele de oscilație fiind de minimum 35,1% (1991) și de maximum 61,4% (2000), acuzând astfel o disparitate de 26,3 puncte procentuale.

1.1. Să notăm, de pe acum, că la aceste mărimi s-a ajuns, înainte de toate, printr-o preponderență categorică a importurilor față de exporturi. În timp ce raportul dintre valoarea medie anuală a **importurilor** românești în valoarea corespunzătoare a PIB-ului s-a ridicat la 26,8%, valoarea medie anuală a exporturilor - în același raport - era de 21,4%. În primul caz, oscilațiile variau între o pondere minimă de 19,6% (1991) și o maximă de 33,1 (2000), în cel de-al doilea caz între o minimă de 15,5% (1990 și 1991) și o maximă de 28,3% (2000). (Calculat de noi după datele din Anuarul Statistic al României pe 1995 și 2001).

2. Fluxurile comerciale externe românești

Preponderente sau nu, fluxurile comerciale externe românești au înregistrat valorile menționate ca urmare a amplificării considerabile a schimburilor noastre comerciale cu țările Uniunii Europene.

2.1. O primă și concludentă imagine asupra dimensiunilor acestor schimburi oferă datele din tabelul 1.

Tabel 1

Greutatea specifică a comerțului exterior cu UE în comerțul exterior al României, 1990-2000

- în %-

Anii	Export	Import	Total
1990	31,9	19,9	24,5
1991	33,7	27,1	30,0
1992	32,1	40,3	36,8
1993	38,8	44,9	42,2
1994	48,2	52,1	50,2
1995	54,1	54,6	54,4
1996	56,6	56,6	56,6
1997	56,5	56,9	56,7
1998	64,5	62,5	63,4
1999	65,3	65,6	65,5
2000	71,5	61,1	62,3

Sursa: Calculat după: "Anuarul Statistic al României" 1995 și 2001.

Reiese că:

a. În perioada anilor 1990-2000 schimburile comerciale externe ale României cu țările UE au reprezentat, în medie anuală, 49,3% din totalul comerțului nostru exterior. Ele s-au înscris într-o pondere ce a crescut de la 24,5% (în 1990) la 62,3% (în 2000), indicând un spor de 37,8 puncte procentuale. Să reținem însă, că valoarea maximă a ponderii vizate a fost atinsă în 1999 când ajunge la 65,5%, iar cota de peste 50% a fost înregistrată încă din 1994 de când se și menține în continuă creștere până în 2000.

b. Ponderea exporturilor către țările UE în exporturile totale ale țării se ridică la o mărime medie anuală de 50,3%. Variațiile care au concurat la o astfel de mărime au fost 31,9% și 71,5%, exprimând astfel o disparitate de 39,6%. Cifra de 51,1% adică de peste jumătate a ponderii considerate a fost atinsă în 1995 și ea a crescut constant până în 2000.

c. **Importurile** românești din țările UE în ansamblul importurilor noastre dețineau o pondere medie anuală de 49,2%, ceva mai mică, respectiv cu 1,1 puncte procentuale decât ponderea exporturilor. Dar ele au marcat un adevărat salt în importurile totale românești urcând de la 19,9% în 1990, la 61,1% în 2000, disparitatea dintre aceste cifre ridicându-se la 41,2 puncte procentuale. Cota maximă atinsă a fost în anul 1999 (65,6%). Apoi, este de reținut și în cazul de față că nivelul superior de peste 50% a fost realizat în 1994 (52,1%) menținându-se astfel în continuare, și în constantă creștere.

3. Dimensiuni și implicații ale comerțului exterior cu țările UE

3.1. În perioada postdecembristă comerțul exterior românesc cu țările UE a contribuit substanțial la procesul de "deschidere" al economiei noastre, respectiv de racordare la schimbul de valori material-economice cu lumea actuală. Informația cuprinsă în tabelul următor constituie o mărturie edificatoare.

Tabel 2

Greutatea specifică a comerțului exterior cu țările UE în PIB-ul României 1990-2000

- în %-

Anii	Export/PIB	Import/PIB	Total/PIB
1990	4,9	4,9	9,8
1991	5,2	5,3	10,5
1992	7,5	12,5	20,0
1993	7,3	10,5	17,8
1994	9,9	11,5	21,4
1995	12,2	14,8	27,0
1996	13,0	17,1	30,1
1997	13,5	17,0	30,5
1998	12,8	16,4	29,2
1999	15,8	18,2	34,0
2000	18,1	20,2	38,3

Este vorba în fond de coeficientul de elasticitate.

Sursa: Calculat după: "Anuarul Statistic al României" 1995 și 2001.

Datele consemnează, mai întâi, că ponderea medie anuală a valorii totale a comerțului nostru exterior cu țările UE, în perioada 1990-2000, se ridică la 24,4%, din care a importurilor la 13,5% și a exporturilor la 10,9%. Apoi se impune atenției faptul că mediile menționate sunt depășite de cei trei indicatori începând cu anul 1995 de când se mențin și chiar cresc în continuare până în anul 2000. La care subliniere am mai adăuga că disparitățile dintre cotele minime și maxime se înscriu în următoarele mărimi: **la exporturi:** 13,2 puncte; **la importuri:** 15,1 puncte; **la total:** 28,5 puncte procentuale.

3.2. O a doua constatare. Structura fluxurilor comerțului nostru exterior s-a format sub auspiciile predeterminate ale fluxurilor schimburilor comerciale românești cu țările UE. Din datele tabelului 3 rezultă:

Tabel 3

Greutatea specifică a exporturilor și importurilor în comerțul exterior total și cu țările UE, 1990-2000

- în %-

Anii	În Comerțul exterior total		În Comerțul exterior cu UE		±UE → Total Comerțul Exterior	
	Export	Import	Export	Import	Export	Import
1990	38,5	61,5	50,1	49,9	+11,6	-11,6
1991	44,3	55,7	49,7	56,3	+5,4	-5,4
1992	43,0	57,0	37,5	62,5	-5,5	+5,5
1993	44,6	55,4	41,0	59,0	-3,6	-3,6
1994	48,3	51,7	46,3	53,7	-2,0	+2,0
1995	49,5	50,7	45,1	54,9	-4,4	+4,4
1996	43,1	56,9	43,1	56,9	0	0
1997	44,6	55,4	44,4	55,6	-0,2	+0,2
1998	43,0	57,0	43,8	56,2	+0,8	-0,8
1999	46,5	53,7	46,4	53,6	-0,1	+0,1
2000	46,1	53,9	47,2	52,8	+1,1	-1,1

Sursa: Calculat după: "Anuarul Statistic al României" pe 1995 și 2001.

a. Media anuală a ponderilor **exporturilor** comerciale în totalul comerțului exterior românesc, în perioada anilor 1990-2000, s-a ridicat la 44,7%, iar a **importurilor** la 55,3%. Aceiași indicatori referitori însă la schimburile comerciale externe ale țării noastre cu UE se înscriu în valori de peste 45% și respectiv 55%. Diferențele între unii și ceilalți erau de numai $\pm 0,3\%$, adică o mărime neînsemnată.

b. Pe subperioade de timp. Aceleași calcule ne arată că între 1990-1995 **exporturile** totale românești dețineau o pondere medie anuală de 44,7%, iar **importurile** de 45,5%. Fluxurile românești cu UE, în aceeași perioadă de timp dețineau ponderi anuale medii de 44,9% și 55%.

Pentru ca între 1995-2000 datele corespunzătoare să ajungă, la 45,4% și 54,6% și respectiv la 45% și 55%.

Ca și pe ansamblul perioadei, și pe subperioade, diferențele sunt insignifiante.

4. Evoluția indicatorilor

La dimensiunile ponderale prezentate mai sus s-a ajuns, printr-o creștere și o intensitate relativ mare de evoluție a indicatorilor.

4.1. Un prim rezultat al calculelor întreprinse îl prezentăm în tabelul următor:

Tabel 4

Comerțul exterior al României cu UE, 1991-2000

- 1990 = 100 -

Anii	Total	Export	Import
1991	78,8	78,1	79,4
1992	92,1	57,3	127,4
1993	123,6	103,0	147,9
1994	210,9	161,1	261,6
1995	221,4	169,6	274,1
1996	248,2	181,3	316,1
1997	250,5	188,7	313,1
1998	286,4	212,4	361,6
1999	276,1	214,9	338,2
2000	325,4	262,4	389,3

Sursa: Indice calculat de noi după datele din "Anuarul Statistic al României" 1995 și 2001.

Deducem din aceste date că:

a. Importurile românești din țările UE au parcurs o curbă constant crescătoare întrecând traiectoriile urmate atât de comerțul exterior total cu țările în cauză, cât și de exporturile noastre în UE.

b. Valoarea comerțului exterior total, sub incidența directă a importurilor realizate în perioada considerată se înscrie și ea pe o curbă constant ascendentă, deși nivelurile atinse an de an, se situează sub cele ale importurilor.

c. Exporturile în schimb, deși înregistrează, în final creșteri pozitive în ciuda unui recul nu lipsit de importanță (în 1992 indice 57,3%), marchează pe întreg parcursul perioadei o vădită rămânere în urmă față de importuri și de totalul comerțului nostru exterior.

4.2. Pentru a pune și mai mult în lumină semnificația indicilor mai sus prezentați, informația următoare ne este deosebit de utilă.

Perspectiva pe care ne-o oferă acești coeficienți atestă și accentuează constatările anterioare. Reiese astfel că:

a. Importurile devansează creșterile înregistrate de comerțul exterior total potrivit unor coeficienți cu valori constante supraunitare, an de an, și cu variații între 1,007 (1991) și 1,383 (1992).

b. Aceleași importuri devansează de asemenea, și creșterile exporturilor, înscriindu-se an de an, în valori supraunitare cu variații cuprinse între 1,017 (1991) și 2,223 (1992).

c. La rândul lor exporturile sunt devansate, nu numai de importuri dar și de creșterile comerțului exterior total vădind și ele variații între 1,009 (1991) și 1,607 (1992).

Tabel 5

Comerțul exterior al României cu UE din perspectiva coeficienților de devansare, 1991-2000

Anii	Import:	Total:	
	Total	Export	Export
1991	1,007	1,017	1,009
1992	1,383	2,223	1,607
1993	1,196	1,435	1,200
1994	1,240	1,624	1,309
1995	1,238	1,616	1,305
1996	1,273	1,743	1,369
1997	1,250	1,659	1,327
1998	1,262	1,702	1,348
1999	1,225	1,574	1,285
2000	1,196	1,484	1,240

Sursa: Calculat după sursele și datele consemnate în tabelul 4.

4.3. Într-o expresivă formă sintetică toate acestea își găsesc oglindirea finală în datele următoare:

Tabel 6

Ritmul mediu anual de creștere al comerțului exterior românesc cu UE, 1999-2000

- în % -

	Importuri	Exporturi	Total
1991 - 2000	14,5	10,1	12,5
Indicele ritmurilor	100,0	69,6	86,2

Sursa: Vezi indicațiile de la tabelele 4 și 5.

Reiese că:

a. Intensitatea cea mai mare a fost înregistrată de importuri, valoarea ritmurilor lor de creștere întrecând ritmul exporturilor cu 43,5% și pe cel al comerțului exterior total cu 16%.

b. Comerțul exterior total se înscrie în valoarea unui ritm superior ritmului exporturilor, cu 23,8%, dar sub ritmul importurilor cu 13,8%.

c. Exporturile însă, deși cunosc un ritm relativ ridicat, valoarea lor este inferioară ritmului importurilor cu 30,4% și al comerțului exterior total cu 19,2%.

5. Coeficienți semnificativi

Dincolo de disparitățile existente între indicatorii prezentați mai sus, există suficiente temeiuri pentru a avansa ideea că valorile acestora depășesc cotele de creștere și de intensitate de creștere ale multor alți indicatori rezultativi ai economiei noastre naționale din perioada post-decembristă. Un calcul comparativ cu PIB-ul românesc ar putea oferi mărturia cea mai concludentă în această privință.

a. Într-adevăr, abstracție făcând de situația specială a anului 1990, 1991 și parțial a anului 1992 PIB-ul - exprimat în indice de creștere - este devansat, înainte de toate de indicele de creștere al **importurilor**. Coeficientul de devansare corespunzător era în 2000 mai mare decât în 1991 de peste 5 ori.

b. Indicele de creștere al indicatorului sintetic menționat era de asemenea devansat și de indicele comerțului exterior total al României cu UE. Coeficientul respectiv varia între 0,907 și 3,846, în 2000 acesta fiind superior celui din 1991 în proporție de 4,2 ori.

c. Și **exporturile** devansează creșterea PIB-ului. Coeficientul lor variază între 0,899 și 3,102 disparitatea între ele fiind de 3,5 ori mai mare.

Tabel 7

Coeficienți de devansare a PIB-ului comerțului exterior al României cu UE, 1991-2000

Anii	Coeficienți de devansare a PIB-ului de:		
	Importuri	Exporturi	Total comerț exterior cu UE
1991	0,913	0,899	0,907
1992	1,602	0,721	1,158
1993	1,835	1,278	1,533
1994	3,122	1,922	2,517
1995	3,052	1,889	2,465
1996	3,317	1,902	2,604
1997	3,579	2,156	2,863
1998	4,367	2,565	3,459
1999	4,134	2,627	3,375
2000	4,602	3,102	3,846

Sursa: Calculele noastre au fost realizate după informațiile oferite de "Anuarul Statistic al României 1995 și 2001.

6. Ritmul de creștere al PIB-ului

Valoarea ritmurilor medii anuale de creștere a celor două grupe de indicatori considerați (PIB și comerțul exterior) se va înscrie în aceeași tendință semnalată mai sus.

Datele existente relevă că, în 1991-2000, ritmul mediu anual de creștere al PIB-ului nostru înregistra o mărime negativă de -1,66%. În această situație comerțul exterior românesc cu UE, inclusiv fluxurile sale componente, înregistra

ritmuri considerabil superioare. Astfel, ritmul importurilor întrecea ritmul PIB-ului de 9,7 ori, al comerțului exterior total cu UE de 8,5 ori și al exporturilor de 7,1 ori.

7. Evoluția importurilor și a exporturilor românești în raport cu UE

Semnificația comparațiilor evocate mai sus ne indică faptul indubitabil al unor performanțe reale înregistrate de comerțul nostru exterior cu UE, dar ne dezvăluie, în același timp, că economia românească - apreciată după evoluția PIB-ului în perioada analizată - nu a beneficiat plenar și în concordanță cu necesitățile sale stringente de toate performanțele anvizajate ale comerțului exterior românesc, în ansamblu și în relație cu UE.

7.1. În sprijin un prim semnal ne-a fost deja oferit mai înainte, când prezentăm traiectoriile diferite parcurse de evoluția exporturilor și a importurilor românești în genere și în raport cu UE.

Reluând informația anterioară, dar calculând datele ei în alți termeni, avem imaginea dezvăluită de tabelul următor:

Tabel 8
Gradul de acoperire al importurilor de către exporturi, 1991-2000
- în % -

Anii	În comerțul exterior total al României	În comerțul exterior al României cu UE
1990	62,7	100,5
1991	73,6	98,9
1992	69,7	60,0
1993	75,0	70,2
1994	86,5	89,4
1995	77,0	82,6
1996	70,7	76,3
1997	74,7	80,5
1998	70,2	78,4
1999	81,8	86,8
2000	85,7	89,6

Sursa: Calculat după sursele specificate în tabelele 4, 5 și 6.

Reiese astfel, că în comerțul exterior total al României, gradul de acoperire al importurilor cu exporturile este constant deficitar (sub 100) pe întreaga perioadă considerată, mărimea acestui raport era în medie anuală, de 75,2%, coeficientul de variație fiind cuprins între 62,7% (1990) și 86,5% (1994).

Comerțul exterior românesc cu țările UE, cu o simplă excepție (1990=100,5), este de asemenea deficitar: între 1991-2000 media anuală înregistrată nu depășea 80% marcând astfel o superioritate față de datele pe total ale României, dar variațiile din cuprinsul perioadei menținându-se la valori ridicate, coeficientul corespunzător oscilând între 60% (1992) și 98,9% (1991).

7.2. Dar semnalul cel mai edificator îl constituie situația balanței comerciale. Datele reclamă numeroase comentarii. Câteva dintre ele merită a fi reținute aici în mod aparte.

a. În **comerțul exterior total** balanța comercială a României a fost an de an, pe parcursul întregii perioade post-decembriste, o balanță **pasivă**. Valoarea ei însumată pe 11 ani se ridică la o sumă considerabilă de cca.25 miliarde USD, în medie câte 2,3 miliarde USD anual. În fapt variația anuală a pasivului menționat a fost extrem de mare. Valoarea cea mai mică o întâlnim în 1994 (cu 958 mil. USD) și cea mai mare în 1998 (cu 3521 mil. USD) disparitatea dintre ele fiind de 3,7:1. Iar dacă privim perioada considerată din perspectiva a două segmente aproximativ egale de timp, putem lesne constata că între 1990-1995 valoarea datoriei comerciale externe românești reprezenta 47,3%, în timp ce între 1996-2000 ajungea deja la 52,7%.

Tabel 9

Balanța comercială a României, 1990-2000*mil. USD*

Anii	În comerțul exterior total		În comerțul exterior al României cu UE		
	Suma	Indice	Suma	Indice	În % față de balanța total
1990	-3427	13,8	+10	-0,2	0,29
1991	-1527	6,1	-16	0,2	1,04
1992	-1897	7,6	-932	10,8	49,1
1993	-1630	6,5	-819	9,5	50,2
1994	-958	3,8	-334	3,9	34,9
1995	-2368	9,5	-903	10,4	38,1
1996	-3351	13,5	-1417	16,4	42,3
1997	2849	11,5	-1154	13,4	40,5
1998	-3521	14,1	-1471	17,0	41,8
1999	-1887	7,6	-843	9,7	44,7
2000	-1500	6,0	-770	8,9	51,3
Total	-24915	100	-8649	100,0	34,7

Sursa: Calculat după datele din Anuarul Statistic al României 1995 și 2001.

b. Și **balanța comercială** a României rezultată din schimburile externe cu **țările U.E.** a fost pasivă, cu o excepție neînsemnată (în 1990). Valoarea ei a fost însă cu mult inferioară balanței comerțului extern total. Sumele cumulate între anii 1991-2000 atingeau o cotă de (8,6 miliarde USD) ea reprezentând mai puțin de 35%, din valoarea pasivă a balanței comerțului extern total al României pe aceeași perioadă de timp. În medie debitul comercial românesc față de UE se ridica anual la cca. 800 mil. USD (mai exact 786,2 mil. USD).

Faptic variația înregistrată pe parcursul celor 11 ani era însă considerabilă. Suma cea mai mică (16 mil. USD) se cantonează în 1991 și cea mai mare (1417 mil. USD) în 1996, diferența ajungând la o proporție cu mult superioară celeia din comerțul extern total, adică de 88,6: 1. O disparitate substanțială putem întâlni și între sumele datorate UE în cele două segmente de timp deja menționate. Astfel,

între 1990-1995 valoarea pasivului comercial românesc față de UE reprezenta cca. 35% (mai exact 34,6%), iar între 1996-2000 se înscrisă într-o pondere de peste 65% (65,4%).

8. Diversificarea comerțului exterior cu țările UE

Comerțul exterior românesc cu UE s-a derulat în domeniul considerat cu toate țările componente, dar ponderea deținută de fiecare țară în parte a fost inegală. Cu alte cuvinte, sub raport geografic, comerțul exterior românesc cu UE a fost maxim-diversificat și totodată extrem de variat, respectiv neuniform, repartizat pe țări.

8.1. O imagine cuprinzătoare asupra geografiei **exportului** românesc în țările UE ne oferă datele din Anexa 1.

În lumina acestor date se poate constata că:

a. Între anii limită ai perioadei cercetate ponderile deținute de țările UE care efectuau comerț cu România s-au modificat, dar nu într-atât încât să schimbe fundamental configurația structural-geografică a schimburilor noastre comerciale externe. O dovedește și coeficientul de schimbări structurale calculat pe întreaga perioadă menționată (1990-2000) și care se înscrie într-o mărime de 4,2.

b. Schimbări ceva mai intense au loc în a doua jumătate a intervalului investigat, fapt indicat de coeficientul corespunzător de 5,2, adică de o mărime ce o întrecea pe cea calculată pe întreaga perioadă cu 24%.

c. Cele mai lente modificări structurale au loc însă în prima jumătate a intervalului perioadei considerabile, adică între 1990-1995. Este segmentul de timp în care România își reazeza pe noi baze schimburile sale comerciale cu străinătatea și-și reconstitua, în consecință, harta sa geografică externă, în primul rând, în zona europeană. De altminteri, coeficientul de schimbări structurale ale respectivului segment de timp nu depășea 3 (mai exact 2,8).

d. Pe noua hartă românească a comerțului său extern vest-european o poziție de prim plan o ocupă patru țări: Germania, Italia, Franța și Marea Britanie. În comerțul exterior românesc cu UE exporturile noastre cu respectivele țări dețin o pondere covârșitoare: în 1990 de 81%, în 1995 de 78,5% și în 2000 de 79%.

Pe locul întâi s-a aflat, atât în 1990 cât și în 1995, Germania care deținea o pondere de 35,04% și respectiv de 33,36%. În 2000 ea coboară pe locul doi, cu o pondere de 24,51%, pe primul loc ajungând Italia cu o pondere de 34,91%. Până atunci această țară reprezenta în comerțul nostru exterior cu UE 28,16% în 1990 și 28,89% în 1995.

Celelalte două țări, Franța și Marea Britanie își mențin constant pozițiile de ordinul III și IV. Franța deține ponderi aproape invariabile la momentele deja citate: în 1990-10,93%, în 1995-10,71% și în 2000-11,0%. În schimb, Marea Britanie fluctuează de la 6,87% în 1990, la 5,49% în 1995, ajungând la 8,20% în 2000.

8.2. În privința geografiei **importurilor** românești din țările UE, informația cuprinsă în Anexa 2 este cât se poate de lămuritoare.

Ca și în cazul exporturilor și aici se pot formula un șir de constatări din care vom selecta în continuare doar următoarele:

a. Dacă privim situația la momentele extreme ale perioadei cercetate, putem lesne observa că **importurile românești** au provenit din aproape toate țările UE, însă participarea fiecăreia dintre ele la acest flux comercial a fost extrem de inegală. Inegalitatea aceasta s-a produs relativ intens și la cote mult superioare celor înregistrate de exporturile românești către UE. Coeficientul de schimbări structural-geografice calculat pentru 1990-2000 se ridică la aproape 13 (12,99), mărime neașteptat de urcată.

b. Asupra ei și-au pus puternic amprenta schimbările accelerate petrecute încă în primul fragment de timp 1990-1995, valoarea coeficientului corespunzător ridicându-se la peste 13 (13,2).

c. În segmentul următor de timp 1995-2000, structurile „importatorilor” se stabilizează și schimbările care au loc între diverși parteneri nu mai cunosc intensitatea anterioară. Coeficientul specific fragmentului cuprins între 1995-2000 coboară la 4,75.

d. Dincolo de toate aceste schimbări, „nucleul” de bază al furnizorilor din străinătate s-a constituit și a rămas constant același ca și în cazul țărilor de destinație a exporturilor românești. Acest „nucleu” era constituit din Germania, Italia, Franța și Marea Britanie. Ponderea lor în totalul importurilor românești din U.E. se ridică la valori impresionate: în 1990 la 83,56%, în 1995 la 77,01%, iar în 2000 la 77%. Primul loc îl ocupa Germania, cel puțin în 1990 și 1995 când ponderea ei atingea 58,81% și respectiv 34,79%, loc pe care în 2000 îl cedează Italiei deținând doar 26,01%. Italia urcă însă vertiginos de la locul IV în 1990 (cu o pondere de numai 5,92%), la locul II în 1995 (cu o pondere de 26,23%), ajungând în 2000 pe locul I, când deține o pondere de 32,96%. Celelalte două țări își împart ca și în cazul exporturilor, locul III și IV, astfel: Franța cu ponderi de 9,64%, 10,24% și 10,87%, iar Marea Britanie de 9,13%, 5,81% și 7,16%.

9. Structura fluxurilor comerciale în domeniul exportului

Amplora pe care o iau relațiile noastre comerciale cu țările UE se reflectă și în structura materială a fluxurilor respectivelor relații.

9.1. Bunăoară, **exporturile** românești în țările UE prezintă, în ultimul deceniu, o astfel de configurație structurală. Vezi tabelul 10.

a. În 1990 peste 80% (81,4%) din exporturile noastre către UE reprezentau produse incluse în grupele V, XI, XV, XVI și XX ale N.C.

b. În 1995 o pondere similară (80,5%) dețineau produsele din aceleași grupe: XI, XV și XX, dar și din altele noi ca: VI și XII.

c. În 2000 ponderile aceluiași grupe de produse rămân în fond constante (81%)

9.2. Pe **ansamblul** perioadei considerate schimbările structurale de produse exportate sunt substanțiale. Faptul este atestat de coeficientul de intensitate corespunzător și care se înscrie într-o valoare relativ ridicată de 10,02.

Tabel 10

**Structura exporturilor românești în UE pe secțiuni conform
nomenclatorului combinat (N.C.)**

- în % -

N.C.	1990	1995	2000
I	0,4	1,3	1,1
II	0,7	1,2	0,9
III	0,3	0,3	X
IV	0,7	0,9	0,5
V	35,0	3,5	0,9
VI	2,6	4,5	2,0
VII	1,4	2,7	2,1
VIII	0,4	1,0	1,2
IX	3,0	1,9	3,4
X	0,8	0,8	0,5
XI	12,7	31,2	34,3
XII	1,8	9,3	11,6
XIII	2,2	2,4	1,6
XIV	x	x	12,4
XV	10,8	17,0	16,2
XVI	9,5	7,8	3,9
XVII	4,3	3,0	x
XVIII	x	0,3	0,4
XIX	x	x	x
XX	13,4	10,7	6,5
XXI	x	x	x
XXII	x	0,2	0,5
TOTAL	100,0	100,0	100,0

Sursa: Calculat după: Anuarul Statistic al României 1995 și 2001.

Cele mai mari schimbări sunt însă înregistrate în perioada anilor 1990-1995, când mărimea coeficientului citat ajunge la 9,2 și care coeficient oglindește anii de reaşezare a exporturilor românești în genere, în UE în concret, pe alte temeieri structural-materiale. În anii următori, situația începe să se stabilizeze. O atestă și mărimea mai mică a coeficientului invocat mai sus și anume 3,4.

10. Schimbări în structura importurilor românești din UE

a. În 1990, peste 70% (73%) din exporturile româno-eurocomunitare reprezentau produse din grupele: I, IV, V, VI, XV, XVI ale N.C.

b. În 1995, ponderile produselor exportate se mențin la o mărime apropiată de cea anterioară (72,4%), la grupele de produse deja consemnate: V, VI, XV și XVI, adăugându-se și grupele: IV și XI.

c. Iar în 2000, peste 77% (77,2%) din exporturi în UE se cantonau în grupele de produse: VI, VII, XI, XV, XVI și XVIII unde întâlnim lesne de observat și grupele deja cunoscute, dar și grupe noi.

Tabel 11

**Structura importurilor românești din UE pe secțiuni
conform nomenclatorului combinat (N.C.)**

- în % -

N.C.	1990	1995	2000
I	8,7	0,9	1,0
II	4,3	0,7	0,9
III	1,5	0,4	0,3
IV	9,1	4,5	1,9
V	6,9	3,8	1,7
VI	19,2	10,0	9,3
VII	2,0	3,9	4,9
VIII	0,9	3,7	4,7
IX	1,3	0,8	0,5
X	0,4	2,6	2,4
XI	3,7	19,6	24,3
XII	0,5	1,7	2,5
XIII	2,4	1,5	1,4
XIV	x	x	x
XV	7,8	5,7	5,8
XVI	25,5	28,8	28,2
XVII	4,4	3,7	4,9
XVIII	x	3,8	2,5
XIX	x	x	
XX	1,4	2,6	2,3
XXI	x	x	x
XXII	x	1,3	0,5
TOTAL	100,0	100,0	100,0

Sursa: Calculat după: Anuarul Statistic al României 1995 și 2001.

10.1. Pe **întreaga** perioadă investigată schimbările sunt totuși mai lente decât în cazul exporturilor. Coeficientul de schimbări structurale calculat pe 1990-2000 se înscrie într-o mărime de 6,05. Asupra acestei mărimi o influență hotărâtoare au avut-o schimbările petrecute între 1990-1995 când cifra corespunzătoare era 5,02, față de cea reieșită din calcule pentru perioada 1995-2000 când ajungea numai la 1,45.

Situația reflecta și din perspectiva importurilor tendințele de reaşezare și respectiv de stabilizare a relațiilor noastre post-decembriste cu țările UE.

Așadar, fie că privesc exporturile, fie că se referă la importuri, structurile materiale și schimbările lor semnalate întruchipau noile oportunități apărute în sfera relațiilor comerciale externe româno-eurocomunitare în perioada post-decembristă, ca și evoluțiile tranzitorii în curs de restructurare ale economiei noastre naționale ce au făcut și posibile atare oportunități.

Anexa 1

Ponderea exportului României în țările UE

- în % -

Țările	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990
Austria	3,81	4,37	4,67	3,73	3,76	3,84	3,27	x	x	x	x
Belgia	2,67	2,76	2,86	3,14	2,71	3,10	3,41	4,04	3,48	3,28	3,15
Danemarca	0,42	0,31	0,42	0,34	0,31	0,36	0,29	0,31	0,32	0,13	0,32
Franța	11,10	9,52	9,19	9,76	10,01	10,71	10,64	11,53	12,24	11,91	10,93
Finlanda	0,05	0,06	0,19	0,13	0,13	0,16	0,13	x	x	x	x
Germania	24,51	26,90	30,42	29,62	32,45	33,36	33,23	37,09	34,25	32,19	35,04
Grecia	4,90	3,87	3,74	3,69	3,83	4,87	4,73	4,61	8,26	3,65	4,65
Irlanda	0,57	0,06	0,12	0,14	0,11	0,13	0,07	0,25	0,13	0,17	0,07
Italia	34,91	35,43	34,09	34,48	30,27	28,89	26,93	21,36	18,95	18,21	28,16
Luxemburg	0,01	0,01	0,01	0,00	0,06	0,02	0,12	0,02	0,02	x	0,01
Olanda	4,97	5,94	5,87	5,55	7,66	5,54	7,32	9,99	7,85	15,71	8,48
Portugalia	0,35	0,47	0,31	0,29	0,22	0,22	0,10	0,13	0,13	0,10	0,06
U.K.	8,20	7,58	5,65	6,32	5,44	5,49	6,73	9,32	11,26	11,07	6,87
Spania	1,71	1,94	1,58	1,73	2,08	2,41	1,88	1,37	3,11	3,58	2,25
Suedia	1,83	0,78	0,87	1,08	0,96	0,91	1,16	x	x	x	x
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

x)Sub 0,01

Sursa: Calculat după "Anuarul Statistic al României" 1995 și 2001.

Anexa 2

Ponderea importului României în țările UE

- în % -

Țările	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990
Austria	4,49	4,85	5,07	5,16	5,80	6,10	5,69	x	x	x	x
Belgia	2,67	2,97	3,14	3,15	3,12	2,87	2,47	2,96	3,06	3,52	2,74
Danemarca	0,74	0,87	1,02	0,85	1,45	1,08	1,33	1,89	0,89	0,60	0,75
Franța	10,87	10,97	12,01	10,92	9,42	10,24	10,51	18,31	20,36	15,26	9,64
Finlanda	0,67	0,70	0,72	0,45	0,56	0,46	0,80	x	x	x	x
Germania	26,01	28,71	30,19	31,20	33,60	34,79	37,32	38,26	35,45	40,63	58,87
Grecia	5,12	3,10	3,01	3,23	3,05	3,05	2,63	2,43	3,21	6,24	3,56
Irlanda	0,87	0,62	0,51	0,41	0,43	0,43	0,30	0,49	0,42	0,31	0,80
Italia	32,96	32,26	30,12	30,13	29,19	26,23	24,52	22,45	20,89	14,36	5,92
Luxemburg	0,08	0,06	0,17	0,13	0,14	0,24	0,10	0,06	0,07	0,07	0,12
Olanda	3,85	3,80	4,09	3,87	4,42	5,45	5,22	5,62	6,51	6,60	7,23
Portugalia	0,26	0,20	0,22	0,12	0,25	0,08	0,08	0,08	0,06	0,02	0,22
U.K.	7,16	6,92	5,80	6,53	5,54	5,81	6,53	5,98	8,05	10,16	9,13
Spania	1,78	1,70	1,78	1,41	1,71	1,70	1,35	1,47	1,04	2,24	1,03
Suedia	2,47	2,27	2,16	2,44	1,31	1,48	1,15	x	x	x	
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

x)Sub 0,01

Sursa: Calculat dupa "Anuarul Statistic al României" 1995 și 2001.